

AJAX

Áttekintés

- Bevezetés
- Működési elv
- AJAX-ot támogató keretrendszerek

Áttekintés

- Bevezetés
- **Működési elv**
- AJAX-ot támogató keretrendszerek

Áttekintés

- Bevezetés
- Működési elv
- **AJAX-ot támogató keretrendszerek**

AJAX

AJAX:

Asynchronous JavaScript and XML

az alábbi technológiákon alapul:

- (X)HTML, CSS
 - XML
 - JavaScript
-
- 2005-ben vált népszerűvé a Google révén (Google Suggest)

Motiváció:

- igény az interaktív web-alkalmazásra
- a klasszikus web-alkalmazás sok szempontból nem felel meg ennek az igénynek – a teljes oldal frissítése minden kérés/válasz esetén
- a kliensek előnyben részesítenek egy böngészőben futó web-alkalmazást egy specializált desktop-alkalmazással szemben
 - nem kell kliens oldali alkalmazást telepíteni
 - könnyebb karbantartás

Klasszikus webalkalmazás – AJAX-alapú webalkalmazás

klasszikus webalkalmazás (szinkron)

- a kliens HTTP kérést küld a szervernek – egy web-erőforrás lekérésére (tipikusan GET vagy POST)
- a szerver feldolgozza a kérést, és előkészíti a választ
- a szerver visszaküldi a választ (tipikusan (X)HTML)
- kliens oldalon a TELJES oldal frissül (akkor is, ha annak egy részén egyáltalán nem történt változás)
- nagy (részben felesleges) adatforgalom, hosszabb várakozási idő

aszinkron modell (AJAX)

- egy JavaScript esemény hatására HTTP kérés küldődik (aszinkron módon) a szerverre
- a szerver feldolgozza a kérést, és előkészíti a választ
- a visszaküldött (szöveges vagy XML formátumú) választ a kezelő függvény értelmezi, és ennek alapján aktualizálja az oldal megfelelő részeit

Más alternatívák a szerverrel való aszinkron kommunikációra

- Java applet
- IFrame
- * * *
- Flex (Adobe)
- Silverlight (Microsoft)
- JavaFX (Sun)

Az XMLHttpRequest API, illetve objektum

- nem standard, de a legtöbb böngésző támogatja (böngészőfüggő eltérések)
- használható JavaScript, Jscript, VBScript-ből
- segítségével aszinkron kapcsolat hozható létre a kliens és szerver között
- a kérés feldolgozását követően a szerver válasza lehet:
 - egyszerű szöveg
 - XML
 - objektum (JSON jelöléssel megadva)

XMLHttpRequest - folyt. 1

Az XMLHttpRequest objektum metódusai:

- `open(method, URL)`
`open(method, URL, async)`
`open(method, URL, async, userName)`
`open(method, URL, async, userName, password)`
- `send(content)`
- `getResponseHeader(headerName)`
- `setRequestHeader(label, value)`
- `getAllResponseHeaders()`
- `abort()`

XMLHttpRequest - folyt. 2

Az XMLHttpRequest objektum mezői:

- readyState:
 - 0 – a kérés még nincs inicializálva
 - 1 – a kérés inicializálva van
 - 2 – a kérés el lett küldve
 - 3 – a kérés feldolgozás alatt áll
 - 4 – megérkezett a válasz
- onreadystatechange – ennek értékeként kell megadni a választ kezelő függvény nevét, mely meg fog hívódni a readyState minden egyes változásakor
- status – a válasz HTTP kódja (200 = "OK")
- statusText – a HTTP válasz kódjának szöveges változata
- .responseText – a válasz karaktersorozatként
- .responseXML – a válasz XML formájában

Hogyan működik

JavaScript

- a HTTP kérések küldéséért/válasz fogadásáért felelős speciális objektum lekérése (**XMLHttpRequest**)
- a kérés inicializálása (a kérés objektum segítségével):
 - a választ fogadó függvény kijelölése
 - a kérés objektum **onreadystatechange** attribútumának beállítása
 - GET (vagy POST) kérés inicializálása (**open** fg.)
 - adat elküldése (**send** fg.)
- a válasz kezelése:
 - várakozás **readyState==4**-re (illetve HTTP 200 válaszra)
 - válasz kinyerése **responseText** (vagy **responseXML**) segítségével
 - válasz feldolgozása

HTML

- JavaScript kód betöltése
- a kérést generáló HTML elem/esemény kijelölése

Kérés objektum lekérése

```
var xmlhttp;
function getRequestObject()
{
    if (window.XMLHttpRequest)
        { // IE7+, Firefox, Chrome, Opera, Safari
        return(new XMLHttpRequest());
        }
    else if (window.ActiveXObject)
        { // IE6, IE5
        return(new ActiveXObject("Microsoft.XMLHTTP"));
        }
    else
        { // a böngésző nem támogatja egyik típusú objektumot sem
        return(null);
        }
}
```


Kérés inicializálása

```
function sendRequest(url)
{
    xmlhttp=getRequestObject();
    // a választ kezelő handler beállítása:
    xmlhttp.onreadystatechange=handleResponse;
    xmlhttp.open("GET",url,true);
    xmlhttp.send(null);
}
```

az *open* és *send* függvények paraméterei:

- open paraméterei: metódus (GET, POST, PUT), szerver-oldali erőforrás URL-je, true=aszinkron kéreस्कüldés
- send paraméterei: POST adat (GET esetében null)

A válasz kezelése

```
function handleResponse() {  
    if(xmlhttp.readyState==4) {  
        // A szerverről érkező válasz kinyerése (responseText adattag értéke)  
        alert(xmlhttp.responseText); }  
    }  
}
```

egyszerű példa (szerver oldali alkalmazás nélkül):

lásd: ajaxExample.htm, ajaxExample.js

GET, POST pl., szerver-oldalon PHP

- AjaxSuggest.htm, clienthint.js, (gethint.php)
- AjaxSuggest_post.htm, clienthint_post.js, (gethint_post.php)

Servlet-es pl.

ajaxTest.htm, map-elés: /showTime.do

megjegyzések

annak elkerülése, hogy a böngésző a cache-ből töltsse be a kért URL-t

- válasz fejlécének beállítása:
Response.CacheControl = "no-cache";
Response.AddHeader("Pragma", "no-cache");
Response.Expires = -1;
... IE-ben nem mindig működik ...
- változó érték (pl. véletlen szám vagy az aktuális dátum) küldése az URL-ben

POST-al küldött adatok esetén:

- a *send* metódus paramétereként adjuk meg a küldött adatokat (pl. `send("val1=ertek1&valt2=ertek2")`)
- küldés előtt header-információ beállítás(ok)ra van szükség:
`http.setRequestHeader("Content-type", "application/x-www-form-urlencoded");`

XML alapú válasz feldolgozása

- a kérésobjektum `responseXML` mezője XML-ként tartalmazza a választ
- ennek feldolgozása XML DOM segítségével történik

Servlet-es pl.

setuserxml.htm, map-elés: `/XMLResponse.do`

ha a válasz JSON jelöléssel megadott objektum

- a JSON kifejezést tartalmazó szöveget a `responseText` mezőből nyerjük ki
- a kifejezés kiértékelhető az **eval** függvény segítségével, vagy egy specializált JSON feldolgozóval
- lásd még: <http://www.json.org/>

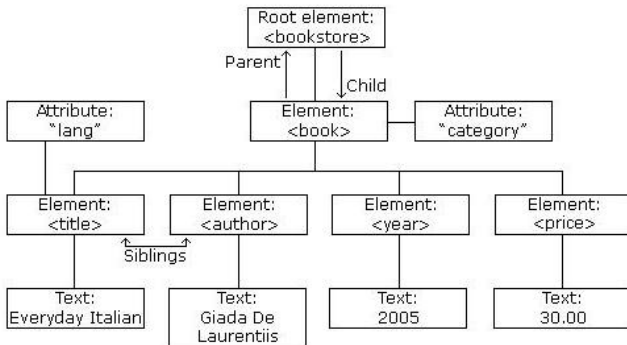
pl. (a választ egy statikus állományból olvassa)

ajaxExample_JSON.htm, `ajaxExample_JSON.js`

XML DOM

- XML DOM: XML Document Object Model – az XML dokumentumok feldolgozásához biztosít egy standard API-t.
- a DOM az XML dokumentumot egy fa-szerkezet formájában ábrázolja, melynek csomópontjai az elemek, attribútumok, illetve szövegrészek.

jellemzők:

- az XML DOM (Document Object Model for XML) – objektum modellt definiál az XML dokumentumhoz
- az XML DOM platform- illetve nyelvfüggetlen
- az XML DOM standard hozzáférésmódot biztosít az XML dokumentumokhoz (olvasás, módosítás)
- az XML DOM W3C standard

hozzáférés az egyes csomópontokhoz:

- `getElementsByTagName("tag-nev")` metódus segítségével – csomópontok listáját téríti vissza
- `parentNode`, `firstChild`, `lastChild` mezőket használva
- gyökér elem: `document.documentElement`

információ az illető csomópontról az alábbi mezőkben:

- nodeName
 - nodeValue
 - nodeType
-
- egy elem *attributes* mezője az attribútumokat tartalmazza map formájában (NamedNodeMap)

AJAX keretrendszerek

AJAX keretrendszer

- AJAX-ot használó web-alkalmazás fejlesztését segítő eszköz

Keretrendszer típusok

- közvetlen AJAX-keretrendszerek
- közvetett AJAX-keretrendszerek – magasszintű programozási nyelven (pl. Java, Python) írt kód JavaScript-é lesz fordítva (pl. GWT)
- AJAX komponens-keretrendszerek
 - kész komponenseket kínál fel (pl. fülekkel (tab) ellátott lapok, naptár, fa-nézet (lásd pl.), drag-and-drop lehetőség)
- AJAX-ot támogató funkciókkal ellátott szerver oldali keretrendszerek

Néhány népszerűbb AJAX (komponens)-keretrendszer

- jQuery
- MooTools
- Prototype, Script.aculo.us
- YUI Library
- ASP.NET AJAX
- Spry framework (Adobe)
- Dojo Toolkit
- Ext JS

jQuery

- JavaScript függvénykönyvtár (elégé népszerű, nyílt forráskódú, ingyenes)
- tömör szintaxis (“write less, do more”)

letöltés (tömörített vagy olvasható formában):

http://docs.jquery.com/Downloading_jQuery#Download_jQuery

használata:

- a letöltött .js állomány HTML oldalba való beszúrása
- jQuery kód script elembe ágyazva (tipikusan a head elemben)

jQuery - szintaxis

alapvető szintaxis:

`$(szelektor).művelet()`

- `$` – jQuery szintaxis része
- `szelektor` – kiválasztja a megfelelő HTML eleme(ke)t
- `művelet` – a kiválasztott eleme(ke)n végrehajtásra kerülő művelet (action)

annak elkerülésére, hogy a jQuery kód az oldal betöltése előtt hajtódjon végre:

```
$(document).ready(function(){  
    // jQuery függvény...  
});
```


jQuery – szelektorok

CSS szelektorok HTML elemek, attribútumok kiválasztására (néhány példa):

- `$("p")` – az összes p elem kiválasztása
- `$("p.piros")` – a class="piros" stílusosztályhoz tartozó p elemek kiválasztása
- `$("p#elso")` – p elem, melynek id attribútuma "elso"
- `$("[href]")` – az összes href attribútummal rendelkező elem

szelektorok (referencia):

- http://www.w3schools.com/jquery/jquery_ref_selectors.asp

jQuery – AJAX függvények

- `$(selector).load(url,data,callback)` – (távoli) adat betöltése a kiválasztott elemekbe
- `$.ajax(options)` – adat betöltése egy XMLHttpRequest objektumba
- `$.get(url,data,callback,type)` – adat betöltése HTTP GET segítségével
- `$.post(url,data,callback,type)` – adat betöltése HTTP POST segítségével
- `$.getJSON(url,data,callback)` – JSON kifejezéssel megadott adat betöltése HTTP GET segítségével
- `$.getScript(url,callback)` – (távoli) JavaScript állomány betöltése és végrehajtása

bővebb leírás:

<http://api.jquery.com/category/ajax/>

Példák - jQuery + AJAX

AjaxSuggest_jquery.htm, gethint_post.php

két egyszerű (szerver oldali programot nem igénylő) példa:

- egyszeru_csere.htm, ajax_szoveg.txt
- egyszeru_JSON_pl.htm, resp_JSON

